

paragraffen skulde anvendes. Men jeg har hele Tiden troet — og det var det, jeg ønskede at sige —, at vi have i Afskedsparagraffen skaffet Betyggelse for Læreren, saa det ikke vil være muligt at tilvejebringe en saa stærk Stemning hverken af den ene eller den anden Grund, at Læreren behøver at frygte Afsked i Henhold til Paragraffen. Og paa den anden Side have vi skaffet Sikkerhed for, at Kommunerne kunne blive af med en Lærer, der er virkelig uduelig og ganske umulig til sin Gerning.

Saa ønsker jeg at gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Assens (Berntsen). Det ærede Medlem erklærede det for en infam Beskyldning mod Friskolen, at det var en Skulkeskole. Det ærede Medlem kunde godt forstaa, at Socialdemokraterne, som vare Statsskolemænd til Fingerspidserne, vare Modstandere af et forøget Tilskud til Friskolerne, af Friskolernes Bestaaen i det hele taget. Men det ærede Medlem hævdede, at der ikke kunde paavises noget Tilfælde, hvor Friskolen med Rette kunde beskyldes for at være Skulkeskole. Nu skal jeg sige med Hensyn til Socialdemokraternes Stilling som Statsskolemænd til Fingerspidserne, at vort Program i hvert Fald siger, at Skolevæsenet og Undervisningen ordnes af Staten under Kommunernes Medvirkning. Vi have altsaa intet imod Kommunernes Medvirkning, men ønske tværtimod, at Kommunerne ere medvirkende med Hensyn til Skolevæsenets Ordning. Vi ere altsaa ikke saa udprægede Statsskolemænd, som det ærede Medlem hævder. Og hvad angaar Beskyldningen mod Friskolen for at være „Skulkeskole“, skal jeg dog sige, at der var ved første Behandling her i Salen et Medlem, der udtalte, at der paa hans Egn for kort Tid siden havde været en Skole, hvortil man sendte Børn, der arbejdede paa en bestemt Fabrik; Fabrikanten betalte Vederlag for Skolegangen, og man havde det bestemte Indtryk, hvorfor ogsaa Kommunalbestyrelsen maatte skride ind, at Skolen anvendtes til Skulkeskole for de Børn, der arbejdede paa Fabrikantens Fabrik. Naar et saadant Tilfælde har været fremdraget her, forekommer det mig, at hvis Friskolemændene ønske at umuliggøre en saadan Beskyldnings Fremsættelse, burde de være med til det, vi kræve, nemlig at underkaste Friskolen samme Regler med Hensyn til Forsømmelser osv., som gælde for Folkeskolen. Først da bliver Friskolen fri for at faa hæftet Betegnelsen Skulkeskole paa

sig. Jeg har imidlertid ikke brugt det Udtryk og ønsker ikke i al Almindelighed at betegne Friskolen som saadan. Der er vist adskillige hæderlige Skoler ogsaa blandt dem. Men at de kunne anvendes som Skulkeskoler og ere blevne det i nogle Tilfælde, derom nærer jeg ikke den ringeste Tvivl.

Det glædede mig at høre det ærede Medlem for Bornholm (Ingvar Jensen) sige overfor sin i Skolespørgsmaal nære Menningsfælle, at Friskolen var kommen ind paa en Glidebane nu, idet Friskolemændene havde bøjet sig for Kravet om en Forsømmelsesprotokol, vare gaaede med til den ny Bestemmelse. Det næste Skridt var, at Friskolerne i det hele underkastede sig samme Regler som dem, der gælde for Folkeskolen. Det glæder mig, idet jeg da haaber, at naa vi ikke Maalet denne Gang, at faa Friskolen indordnet under samme Regler som Folkeskolen, saa naa vi det næste Gang. For nu have vi, som det ærede Medlem for Bornholm sagde, faaet Friskolen ud paa en Glidebane.

Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) var inde paa at tale om, at Socialdemokraterne vilde ikke Frihed, vi vilde have Statsskole og vilde tvinge alle Børn ind i den. Naar det drejer sig om Hensyn til Børnene, til den bedst mulige Undervisning og til, at Børnene faa Adgang til at skaffe sig saa megen Undervisning og saa fyldige Kundskaber som muligt, ville vi naturligvis øve en vis Grad af Tvang. Vi ønske, at Børnene skulle gaa i Skole og undervises saa godt som muligt.

Men at tale om Frihed og Tvang i denne Forbindelse forekommer mig mærkeligt. Thi naar et Menneske ikke vil tage Næring til sig, forsøger man at tvinge ham dertil, og det maa man fornuftigvis ogsaa gøre, naar det drejer sig om aandelig Næring. Man maa bibringe den opvoksende Slægt et saadant Maal af Kundskaber, at den har noget at staa imod med i Fremtiden. Det forekommer mig derfor ikke, at det at tvinge Børnene til at gaa i Skole og skaffe sig Undervisning, selvom det var en Statsskole, i hvilken alle fik Adgang til at skaffe sig det samme Maal af Kundskaber, kan være en Tvang, som i alt Fald den store Part af Samfundets Børn og Medlemmer kan have nogensomhelst Skade af.

I samme Forbindelse talte det ærede Medlem om, at Socialdemokraterne vilde afskaffe Religion, Kirketjeneste o. s. v. Det ville vi ganske sikkert, vi ønske en konfes-